

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักโรคระบาดวิทยา. แนวทางการเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยาผู้ป่วยปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสที่สงสัย SARS . รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ฉบับผนวก (Supplement) สำนักโรคระบาดวิทยา กรุงเทพมหานคร : กรกฎาคม 2546 ; 559 – 578

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 34
วันที่ 17 – 23 สิงหาคม พ.ศ. 2546

ในสัปดาห์ที่ 34 ระหว่างวันที่ 17 – 24 สิงหาคม พ.ศ. 2546 สำนักโรคระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่น่าสนใจดังนี้

1. โรคไข้เลือดออก

สัปดาห์นี้ได้รับรายงานจาก 68 จังหวัด พบผู้ป่วย 646 ราย ไม่มีเสียชีวิต จังหวัดที่พบผู้ป่วยสูงที่จะต้องติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดใน ภาคกลาง ได้แก่ ราชบุรี และชลบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ศรีสะเกษ, นครพนม อุบลราชธานี, สุรินทร์, มหาสารคาม และร้อยเอ็ด ภาคเหนือ ได้แก่ นครสวรรค์, กำแพงเพชร, ลำปาง และพะเยา ภาคใต้ ได้แก่ นราธิวาส, กระบี่ และ สุราษฎร์ธานี สถานการณ์ของโรคนี้เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2545 ถือว่าดีขึ้นเพราะปีที่ผ่านมามีรายงานผู้ป่วย 1,065 ราย เสียชีวิต 3 ราย อย่างไรก็ตามขณะนี้อยู่ในช่วงฤดูฝนมีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายมาก ก็คงจะต้องช่วยกันเฝ้าระวังควบคุมโรคนี้อย่างใกล้ชิดต่อไป

2. โรคเลปโตสไปโรซิส

สัปดาห์นี้ได้รับรายงานผู้ป่วย 98 ราย เสียชีวิต 1 ราย สูงขึ้นกว่าสัปดาห์ที่ผ่านมาเล็กน้อย แต่สูงกว่าสัปดาห์เดียวกันของปีที่แล้วถึง 30 ราย จังหวัดที่ควรต้องติดตามอย่างใกล้ชิดส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ร้อยเอ็ด, เลย, ขอนแก่น, มหาสารคาม และนครราชสีมา ภาคเหนือ ได้แก่ พะเยา และลำปาง และภาคใต้ที่พังงา เป็นที่น่าสังเกตว่าจังหวัดแพร่ ซึ่งเคยมีผู้ป่วยสูงในระยะ 3 - 4 ปี ที่ผ่านมา แต่ปีนี้ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยด้วยโรคนี้เลย

3. โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง

สัปดาห์นี้พบผู้ป่วย 7 ราย ที่จังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา จังหวัดละ 2 ราย และที่พบจังหวัด 1 ราย ได้แก่ จังหวัดระยอง, นครราชสีมา และขอนแก่น

4. โรคไข้สมองอักเสบ

ตั้งแต่ต้นปีจนถึงสัปดาห์นี้ พบผู้ป่วย 152 ราย ต่ำกว่าปี พ.ศ. 2545 ถึง 21 ราย และจำนวนผู้เสียชีวิตของปีนี้ก็ต่ำกว่าปีที่แล้ว 7 ราย โดยพบผู้ป่วยในสัปดาห์นี้ 4 ราย ที่จังหวัดพัทลุง 3 ราย และบุรีรัมย์ 1 ราย

สำหรับโรคไข้กาฬหลังแอ่น แม้ว่าจะไม่พบผู้ป่วยในสัปดาห์นี้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว ก็พบว่าแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อเทียบกับ 2 ปีที่ผ่านมาก็มีแนวโน้มลดลง

ส่วนโรคที่น่าสนใจอื่น ที่ไม่ได้รายงานเป็นประจำทุกสัปดาห์ ได้แก่

1. Food poisoning สงสัยพิษจากเนื้อปลาปักเป้า

ได้รับรายงานการสอบสวนผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ ที่มีอาการเข้าได้กับการได้รับพิษ tetrodotoxin ซึ่งพบในปลาปักเป้า จากฝ่ายระบาดวิทยา กองควบคุมโรค สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 2 ราย ฝ่ายระบาดวิทยา กองควบคุมโรค สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ร่วมกับ ฝ่ายระบาดวิทยา กองสัตวแพทย์ สาธารณสุข ฝ่ายสุขาภิบาล กองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร และฝ่ายอนามัยสิ่งแวดล้อม เขตบางกะปิ ลงพื้นที่สอบสวนโรค ในวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2546

รายแรก เพศหญิง อายุ 67 ปี อาชีพแม่บ้าน อยู่ที่ 128/32 ซอยลาดพร้าว 109 เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2546 เวลาประมาณ 22.00 น. ด้วยอาการ Respiratory failure และ cyanosis ประวัติก่อนป่วย รับประทานอาหารมื้อเย็น กับข้าว คือ ปลาผัดคึ่นฉ่าย โดยซื้อจากร้านอาหารตามสั่ง รับประทานอาหารประมาณ 18.00 น. พร้อมกับบุตรชาย หลังรับประทานอาหารนอนหลับไปประมาณ 2 ชั่วโมง ตื่นขึ้นมาประมาณ 20.00 น. มีอาการชาทั้งตัว อาเจียน ไม่มีแรง มึนงง จึงไปเข้ารับการรักษาโดยพักรักษาอยู่ที่หอผู้ป่วยหนัก ระหว่างวันที่ 8 – 10 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ออกจากโรงพยาบาลวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2546 มีโรคประจำตัวคือ ความดันโลหิตสูง และเบาหวาน

บุตรชาย อายุ 28 ปี รับประทานอาหาร 3 – 4 ชิ้น (รับประทานอาหารน้อยกว่ามารดา) หลังรับประทานอาหารประมาณ 2 ชั่วโมงมีอาการชาที่ลิ้น และขาไปทั่วทั้งตัว คลื่นไส้แต่ไม่อาเจียน มีอาการชาอยู่ 2 วัน และอาการหายไปเอง ไม่ได้ไปรักษาโรงพยาบาล

รายที่ 2 เพศชาย อายุ 38 ปี อาชีพค้าขาย อยู่ที่ 401 ซอยลาดพร้าว 109 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2546 เวลาประมาณ 21.00 น. มีอาการอ่อนเพลีย แขนขาอ่อนแรง ใจสั่น อาเจียน ทรงตัวไม่ได้ ประวัติก่อนป่วย ซื้ออาหารกล่องจากร้านอาหารตามสั่งร้านเดียวกับผู้ป่วยรายแรก เป็นข้าวราดปลาผัดพริกใส่กะน้ำ กะหล่ำปลีใส่กล่องมารับประทานที่บ้าน ซื้อและรับประทาน เวลาประมาณ 9.00 น. ในวันเริ่มป่วย ขณะที่ยังรับประทานอยู่ โดยเริ่มรับประทานไปได้ประมาณครึ่งชั่วโมง เริ่มมีอาการชาลิ้น หลังรับประทานเสร็จ ออกไปธุระนอกบ้านระหว่างนั่งรถมีอาการชา เวียนศีรษะ เข้าใจว่าตัวเองเมารถ เมื่อเสร็จธุระจึงกลับบ้านไปนอน แต่นอนไม่หลับ รักษาอยู่ในโรงพยาบาล 4 วัน ออกจากโรงพยาบาลในวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2546

แพทย์ผู้ทำการรักษาวินิจฉัยว่าอาการเข้าได้กับสารพิษ Tetrodotoxin ซึ่งพบในปลาปักเป้า หรือที่เรียกกันว่า ปลาเนื้อไก่ จากการสอบถามร้านอาหารดังกล่าวพบว่า ซื้อเนื้อปลาจากตลาดบางกะปิ จากการสำรวจตลาดของกรุงเทพมหานคร พบว่ายังมีการขายปลาเนื้อไก่อยู่หลายตลาดในกรุงเทพมหานคร จึงสุ่มเก็บตัวอย่างปลาเนื้อไก่จากตลาดบางกะปิ ส่งตรวจที่กรมประมง ขณะนี้รอผลการตรวจ และประสานเขตต่าง ๆ ให้ดำเนินการตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 264) พ.ศ. 2545 ที่ห้ามปลาปักเป้าทุกชนิด และอาหารที่มีเนื้อปลาปักเป้าเป็นส่วนผสม เป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

2. อาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีน (Adverse Event Follow Immunization)

ได้รับรายงานการสอบสวนผู้ป่วยที่มีอาการภายหลังได้รับวัคซีน DPT เข็มที่ 1 จำนวน 1 ราย เป็นเด็กชาย อายุ 2 เดือน 17 วัน อยู่ที่ 3 หมู่ 7 ตำบลวังไก่อเลื้อย อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท เริ่มป่วยวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2546 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลชัยนาท เวลา 18.45 น. ในวันเดียวกัน หลังจากฉีดวัคซีน DTP (Lot no.4501 – 2 หมดอายุ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546) 8 ชั่วโมง มีอาการชักเกร็ง ตาค้าง ประมาณ 10 นาที ญาตินำไปรักษาที่คลินิก ส่งต่อรักษาที่โรงพยาบาลชัยนาท อาการทุเลาออกจากโรงพยาบาลวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ประวัติครอบครัว ไม่มีเคยมีใครมีอาการชัก เป็นบุตรคนที่ 3 สำหรับวัคซีน ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เบิกจากสำนักป้องกันควบคุมโรคเขต แจกจ่ายให้สถานบริการในจังหวัด

ใช้หมดในแต่ละเดือน ขณะนี้วัคซีน Lot นี้ ไม่มีเหลือที่จังหวัด และไม่ได้รับรายงานว่ามีผู้ป่วยจากการฉีดวัคซีน Lot. นี้ในจังหวัด

3. โรคตาแดง (Haemorrhagic conjunctivitis)

จากข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน ประจำวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ลงข่าวการระบาดของโรคตาแดงในสถานศึกษา จังหวัดเชียงราย จากการตรวจสอบข่าวการระบาดโดยประสานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย พบว่าประมาณสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2546 เริ่มเกิดการระบาดของโรคตาแดง ใน 5 โรงเรียน ซึ่งทั้ง 5 โรงเรียน อยู่ในเขตเทศบาล อำเภอเมืองทั้งหมด (โรงเรียนบ้านสันโค้ง, โรงเรียนอนุบาลเชียงราย, โรงเรียนเทศบาล 1,2,3) และโรงงานผลิตชิ้นส่วน electronic 1 แห่ง ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ส่งมาตรการการป้องกันและควบคุมโรคให้โรงเรียนในจังหวัด และประสานกับเทศบาลให้ศึกษาทางเสียงตามสาย สำหรับจำนวนผู้ป่วยและรายละเอียดอื่น ๆ ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำลังรวบรวม และจะแจ้งให้ทราบต่อไป

รายงานโดย นายสัตวแพทย์ ประวิทย์ หุมเกษียร และนางลัดดา ลิขิตยักราว
สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ลำดับเหตุการณ์การระบาดของ SARS (ตอนที่ 2)

➤ 16 เมษายน 2546

- เครือข่ายความร่วมมือทางห้องปฏิบัติการที่ตั้งมาครบเวลาหนึ่งเดือน สรุปผลลักษณะของเชื้อที่เป็นสาเหตุของ SARS ว่าเป็นเชื้อ coronavirus ตัวใหม่ ที่ไม่เหมือนกับเชื้อ coronavirus ที่เคยพบในคนหรือสัตว์มาก่อน
- ใน Hong kong แพทย์หลายคนรายงานว่า กลุ่มผู้ป่วย SARS จาก Amoy Gardens ไม่ตอบสนองต่อการรักษาดีพอเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ป่วยกลุ่มอื่น ๆ
- ทีมขององค์การอนามัยโลกในเมือง Beijing, China ประมาณจำนวนผู้ป่วยในเมืองมีจำนวนอยู่ระหว่าง 100 – 200 ราย ซึ่งขัดแย้งกับข้อมูลที่รายงานอย่างเป็นทางการว่ามีผู้ป่วย 37 ราย เมื่อสองวันก่อน และทีมดังกล่าวได้รับอนุญาตเข้าเยี่ยมโรงพยาบาลทหารแห่งหนึ่ง

➤ 17 เมษายน 2546

- นักเศรษฐศาสตร์ในตะวันออกไกล (Far East) ประมาณการเบื้องต้นว่า SARS ทำลายการเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้มีมูลค่าถึง 10.6 -15 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
- China ได้รับความสูญเสียมากที่สุดมีมูลค่าถึง 2.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ Hong kong ที่ซึ่งมีการระบาดสูญเสียไปแล้วมีมูลค่า 1.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ถือว่าเป็นความเสียหายทางเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด
- ใน Hong kong ตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมการค้าขายลดลงกว่าครึ่งหนึ่ง การเดินทางท่องเที่ยวจาก China ลดลง ร้อยละ 75 - 80 และธุรกิจสถานบันเทิงและร้านอาหาร ลดลงถึงร้อยละ 80

➤ 18 เมษายน 2546

- ทีมองค์การอนามัยโลกใน Beijing รู้สึกกังวลต่อรายงานผู้ป่วย SARS จากโรงพยาบาลทหารที่ไม่ตรงตามจริง เมื่อมีข่าวลือเกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วยที่ไม่เปิดเผย
- เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ การค้นพบจากการสอบสวนหาสาเหตุเพิ่มเติม เกี่ยวกับสาเหตุที่น่าจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมในการระบาดของโรคที่ Amoy Gardens. โดยมุ่งประเด็นไปที่การติดต่อโรคทางระบบระบายของเสีย แม้ว่าจะมีทางติดต่อ